
نقد ادبی

در ادبیات کلاسیک فارسی

دکتر مهدی محبتی

انتشارات سخن

سرشناسه	: معجبتی، مهدی
عنوان و نام‌پدیدآور	: نقد ادبی در ادبیات کلاسیک فارسی / مهدی معجبتی.
مشخصات نشر	: تهران: سخن، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری	: ۴۶۴ ص.
شابک	: ۵ - ۶۴۸ - ۳۷۲ - ۹۶۴ - ۹۷۸
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۴۵۳.
موضوع	: نقد ادبی -- ایران
موضوع	: آثار کلاسیک ادبی
رده‌بندی کنگره	: ۱۳۹۲ ۷۷ ۳/۴۲/۳ PIR
رده‌بندی دیویی	: ۸ / ۹ فا ۸
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۱۷۹۹۲۴

انتشارات سخن

خیابان انقلاب، خیابان دانشگاه

خیابان وحید نظری، شماره ۴۸

فکس: ۶۶۴۶۳۸۷۵

www.sokhanpub.com

E.mail: info@Sokhanpub.com

نقد ادبی در ادبیات کلاسیک فارسی

دکتر مهدی محبتی

لیتوگرافی: کوثر

چاپ: دایره سفید

چاپ اول: ۱۳۹۲

تیراژ: ۱۱۰۰ نسخه

شابک ۹۷۸-۹۶۴-۳۷۲-۶۴۸-۵

مرکز پخش: انتشارات علمی - خیابان انقلاب - مقابل دانشگاه تهران

شماره ۱۲۲۴ تلفن: ۶۶۴۶۵۹۷۰-۶۶۴۶۰۶۶۷

۵۴	۱-۷: مفهوم‌گرایان
۵۵	۱-۷-۱: حکما
۵۵	۱-۷-۲: صوفیه
۵۶	۱-۷-۳: متشرعان
۵۷	۱-۷-۴: تعلیم‌نامه‌نویسان
۵۷	۱-۷-۵: مورخان
۶۸	۲- رویکردهای مهم انتقادی
۵۹	۲-۱: رویکردهای صورتی
۵۹	۲-۱-۱: رویکرد فنی
۶۰	۲-۱-۲: رویکرد موضوعی
۶۲	۲-۱-۳: رویکرد بلاغی
۶۴	۲-۲: رویکردهای معنایی
۶۵	۲-۲-۱: رویکرد ذوقی
۶۵	۲-۲-۲: رویکرد اخلاقی
۶۶	۲-۲-۳: رویکرد اجتماعی
۶۶	۲-۲-۴: رویکرد روانی
۶۸	۲-۲-۵: رویکرد تاریخی و رویکردهای دیگر
۶۹-۴۵۲	فصل چهارم: چهره‌ها، اندیشه‌ها و آثار مهم نقد ادبی در ادبیات کلاسیک فارسی
۷۱-۳۳۸	بخش اول: ادبیات منظوم
۷۳	۱- رودکی
۷۳	۱-۱: شرایط شعر ستایشی
۷۳	۱-۲: تأثیر شعر
۷۷	۱-۳: شعر و تحولات اجتماعی
۷۷	۲- عنصری
۷۸	۲-۱: امیرالشعراء؛ نقش و جایگاه
۸۱	۲-۲: شعر خوب یا شعر محمود؟
۸۶	۲-۳: حوزه نقد تخریبی - طبقه‌بندی و تحلیل مفاهیم انتقادی قصیده‌های عنصری و غضایری -
۹۱	۳- فرخی سیستانی
۹۲	۳-۱: بازار شاعری
۹۵	۳-۲: شعر ستایشی

فهرست عناوین

۱۵-۲۰	فصل اول: نقد ادبی چیست؟ - نگاهی دیگر به معنا و تلمذ و نقد ادبی -
۲۱-۴۴	فصل دوم: شیوه برخورد با نقد ادبی در ایران
۲۱	۱- جایگاه تاریخی و فرهنگی
۳۱	۲- در تحلیل عوامل رشد و افول نقد ادبی در ایران
۳۱	۲-۱: حاکمیت و اندیشه سیاسی
۳۲	۲-۲: اوضاع اقتصادی و بازرگانی
۳۴	۲-۳: اوضاع اقلیمی و طبیعی
۳۵	۲-۴: اوضاع فرهنگی و اجتماعی
۳۷	۲-۵: آموزش و پرورش منتقد
۳۸	۲-۶: زبان آهنگین - بررسی رابطه شکل زبان فارسی و نقد ادبی -
۳۹	۲-۷: شاعرانگی زبان و نقد ادبی
۴۵-۶۸	فصل سوم: بسترها و رویکردهای مهم نقد ادبی در ایران
۴۵	۱- بسترها
۴۶	۱-۱: شاعران
۴۸	۱-۲: تذکره‌نویسان
۴۹	۱-۳: بلاغیون
۵۱	۱-۴: عروضیون
۵۲	۱-۵: محفل‌ها، مجالس‌ها و قهوه‌خانه‌ها
۵۳	۱-۶: مترسلان و منشیان

۱۶۵	۸- سنایی
۱۶۸	۸-۱: موقعیت شعر در مراتب وجود
۱۷۵	۸-۲: شعر و شریعت
۱۸۰	۸-۳: لفظ و معنا
۱۸۴	۸-۴: شعر و جامعه
۱۸۴	۸-۴-۱: سنایی و نقد طبقات اجتماعی
۱۸۶	۸-۴-۲: آسیب‌شناسی گفتار و کردار شاعران
۱۹۴	۸-۵: سنایی در چنبر سنایی
۱۹۷	۹- انوری
۱۹۸	۹-۱: نقش اجتماعی و هویت صنفی شاعر
۲۰۶	۹-۲: معنا و اقسام شعر
۲۱۰	۱۰- خاقانی
۲۱۱	۱۰-۱: مهم‌ترین حوزه‌های انتقادی در آثار خاقانی
۲۱۴	۱۰-۲: خاقانی در لایبرنت خاقانی
۲۱۶	۱۰-۳: خویشتن زنی خاقانی
۲۲۰	۱۰-۴: سخن و ویژگی‌های آن
۲۲۳	۱۰-۵: شاعری یا خودستایی
۲۲۹	۱۱- نظامی
۲۲۹	۱۱-۱: کلمه و آفرینش
۲۳۲	۱۱-۲: خاستگاه و معنای شعر
۲۳۲	۱۱-۲-۱: فرم و شکل
۲۳۲	۱۱-۲-۲: معنا و محتوا
۲۳۹	۱۱-۳: ساخت شعری
۲۴۱	۱۱-۴: عوامل افول سخن
۲۴۳	۱۲- عطار
۲۴۴	۱۲-۱: کلمه و آفرینش
۲۴۶	۱۲-۲: تعریف و معنای شعر
۲۵۲	۱۲-۳: اقسام شعر
۲۵۵	۱۳- مولانا
۲۵۸	۱۳-۱: صورت و بی‌صورتی
۲۶۹	۱۳-۲: فراتراز معنای متن - دیالکتیک لفظ و معنا -

۹۶	۳-۳: شعر خوب
۹۸	۳-۴: قلم و ارزش‌های آن
۱۰۰	۴- فردوسی
۱۰۱	۴-۱: پیوند یا بافت سخن
۱۰۴	۴-۲: تأویل یا هرمنوتیک متن
۱۰۶	۴-۳: انگیزهای سرودن
۱۱۰	۴-۴: روان‌شناسی شاعر
۱۱۳	۴-۵: نقد دقیقی و گشتاسپ‌نامه
۱۱۶	۵- منوچهری
۱۱۹	۵-۱: شعر ناب و ویژگی‌های آن
۱۲۰	۵-۲: شعر فسوس
۱۲۴	۵-۳: طبیعت شاعر
۱۲۶	۶- ناصر خسرو
۱۲۹	۶-۱: کلمه و ایزد
۱۳۰	۶-۲: کلمه و عقل
۱۳۲	۶-۳: کلمه و لوح و قلم
۱۳۶	۶-۴: کلمه و هرم هستی
۱۳۸	۶-۵: کلمه و آفرینش
۱۴۴	۶-۶: کلمه، انسان و جامعه (یا رسالت اجتماعی کلمه)
۱۵۱	۶-۷: موضوعات و اصطلاحات خاص
۱۵۱	۶-۷-۱: ناصر از دیدگاه خود
۱۵۳	۶-۷-۲: تعریف اصطلاحات و موضوعات خاص
۱۵۴	۶-۸: نوشتار و گفتار (تمایزها و مشترکات)
۱۵۵	۶-۹: معنای نطق
۱۵۶	۶-۱۰: معنای قول
۱۵۷	۷- مسعود سعد
۱۵۸	۷-۱: کارکرد روانی شعر
۱۵۹	۷-۲: شعر و زمانه
۱۶۰	۷-۳: مددوح و شاعر
۱۶۱	۷-۴: توصیف طبع خویش
۱۶۵	۷-۵: تفاوت‌های نوشتار و گفتار

۳۴۶	 ۱-۳-۳: ارکان شعری
۳۴۹	 ۱-۳-۴: بازی‌های زبانی
۳۵۰	 ۱-۳-۵: فارسی و تازی
۳۵۰	 ۱-۳-۶: انگیزه‌ها و اغراض
۳۵۱	 ۱-۲: حدایق السحر فی دقایق الشعر
۳۵۱	 ۱-۲-۱: اهمیت و ارزش
۳۵۳	 ۱-۲-۲: ساختار کتاب
۳۵۴	 ۱-۲-۳: طبقه‌بندی و تحلیل دیدگاه‌ها
۳۵۴	 ۱-۲-۳-۱: مبانی نظری طبقه‌بندی
۳۵۶	 ۱-۲-۳-۲: رسید و مبداء ساختار ادبی
۳۵۹	 ۱-۲-۳-۳: ساخت معنای شش
۳۶۰	 ۱-۲-۳-۴: استعاره و تعریف آن
۳۶۱	 ۱-۲-۳-۵: ردیف، ویژگی شعر ایرانی
۳۶۱	 ۱-۲-۳-۶: معما و برخی صنایع دیگر
۳۶۱	 ۱-۲-۳-۷: نقد اشخاص
۳۶۳	 ۱-۳: المعجم فی معاییر اشعارالعجم
۳۶۳	 ۱-۳-۱: جایگاه و اهمیت کتاب
۳۶۴	 ۱-۳-۲: ساختار کتاب المعجم
۳۶۶	 ۱-۳-۳: دیدگاه‌ها و آراء ادبی
۳۶۷	 ۱-۳-۳-۱: تعریف ارکان شعر
۳۷۰	 ۱-۳-۳-۲: ساختار شعر
۳۷۳	 ۱-۳-۳-۳: شیوه پیدایش و سرایش شعر
۳۷۵	 ۱-۳-۳-۴: شاعر و ناقد - تفاوت‌ها و اشتراک‌ها
۳۷۸	 ۱-۳-۳-۵: فارسی، زبان بی‌معیار؟
۳۸۱	 ۱-۳-۳-۶: آسیب‌شناسی شعر
۳۸۴	 ۲- دانشنامه‌واره‌ها
۳۸۴	 ۲-۱: قابوس‌نامه
۳۸۵	 ۲-۱-۱: ساختار کتاب
۳۸۶	 ۲-۱-۲: دیدگاه‌های ادبی
۳۸۶	 ۲-۱-۲-۱: تعریف شعر و شرایط شعر خوب
۳۸۷	 ۲-۱-۲-۲: رابطه شعر با آهنگ و شعر با بدن

۲۶۹	۱۳-۲-۱: معناگرایی
۲۷۲	۱۳-۲-۲: صورت‌گرایی
۲۷۶	۱۳-۲-۳: قلمرو سوم - در یگانگی صورت و معنا
۲۸۳	۱۳-۳: تمثیلات
۲۸۵	۱۴- سعدی
۲۸۶	۱۴-۱: شعر مدحی و اغراض و شگردهای آن
۲۸۹	۱۴-۲: نقد شعر دیگران
۲۹۰	۱۴-۳: براده‌های نقد‌آمیز
۲۹۲	۱۴-۴: سفینه و سفینه
۲۹۲	۱۵- حافظ
۲۹۳	۱۵-۱: شعر خوب
۲۹۷	۱۵-۲: حافظ از نگاه حافظ
۳۰۰	۱۶- جامی
۳۰۴	۱۶-۱: بهارستان
۳۰۵	۱۶-۲: هفت‌اورنگ
۳۱۳	۱۷- سبک هندی - گرایش‌ها، موضوعات و آثار عمده
۳۱۵	۱۷-۱: انفصال و گسست
۳۱۶	۱۷-۲: اهمیت و ارزش
۳۱۷	۱۷-۳: کثرت منتقدان و آثار انتقادی
۳۲۰	۱۷-۴: فهرست دیدگاه‌ها
۳۲۳	۱۸- بازگشت و بازگشتی‌ها
۳۳۶	۱۹- مشروطه و ادبیات نوین
۳۳۹-۴۵۲	بخش دوم: نقد ادبی در آثار منشور
۳۴۱	۱- آثار بلاغی - بدیعی
۳۴۱	۱-۱: ترجمان‌البلاغه
۳۴۱	۱-۱-۱: ساختار کتاب
۳۴۲	۱-۱-۲: اهمیت و جایگاه
۳۴۴	۱-۱-۳: اندیشه‌ها و دیدگاه‌ها
۳۴۴	۱-۱-۳-۱: شیوه نگاه
۳۴۵	۱-۱-۳-۲: ساختار شعر

۴۳۳	 دیدگاه‌ها. ۴-۲-۲
۴۳۳	 خاستگاه شعر. ۴-۲-۲-۱
۴۳۴	 برتری نظم یا نثر؟. ۴-۲-۲-۲
۴۳۷	 معنی شعر. ۴-۲-۲-۳
۴۳۷	 نخستین شعر هستی، تأویل شاعری حضرت آدم(ع). ۴-۲-۲-۴
۴۴۱	 نخستین شعر پارسی. ۴-۲-۲-۵
۴۴۱	 تذکره دولتشاه سمرقندی. ۴-۳
۴۴۱	 ساختار کتاب. ۴-۳-۱
۴۴۲	 دیدگاه‌ها. ۴-۳-۲
۴۴۳	 بزرگداشت شعر با نفی آن. ۴-۳-۲-۱
۴۴۴	 نقد شعر رودکی. ۴-۳-۲-۲
۴۴۴	 تعریف و تمییزات شعر. ۴-۳-۲-۳
۴۴۵	 شعر زمانه. ۴-۳-۲-۴
۴۴۵	 نخستین شعر فارسی. ۴-۳-۲-۵
۴۴۶	 ادبیات و اندیشه سیاسی. ۴-۳-۲-۶
۴۴۷	 تذکره تحفه سامی. ۴-۴
۴۴۷	 ساختار کتاب. ۴-۴-۱
۴۴۸	 دیدگاه‌ها. ۴-۴-۲
۴۴۸	 موقعیت اجتماعی و اعتقادی شعر. ۴-۴-۲-۱
۴۴۹	 شاعر حال و شاعر ماضی. ۴-۴-۲-۲
۴۴۹	 اعتدال درگزینش و داوری. ۴-۴-۲-۳
۴۵۰	 تمییزات داوری. ۴-۴-۲-۴
۴۵۳	 کتاب‌نامه.

۳۸۹	۲-۱-۲-۳: شعر مدحی
۳۸۹	۲-۱-۲-۴: نثر و ویژگی‌های آن
۳۹۱	۲-۱-۲-۵: سخن و گونه‌های آن
۳۹۳	۲-۲: چهارمقاله
۳۹۳	۲-۲-۱: درآمد
۳۹۴	۲-۲-۲: هستی‌شناسی شاعری و دبیری
۳۹۷	۲-۲-۳: شعر، قلمرو و کارکردهای آن
۴۰۰	۲-۲-۴: دبیری و ماهیت نوشتن
۴۰۲	۳- متون منشور عرفانی
۴۰۳	۳-۱: رساله قشیریه
۴۰۴	۳-۲: هجویری
۴۰۴	۳-۲-۱: هجویری و مسائل سرفات
۴۰۵	۳-۲-۲: هجویری و پیدایی نمادها و اصطلاحات
۴۰۶	۳-۲-۳: هجویری و نقد رموز اندامی
۴۰۷	۳-۳: برادران غزالی
۴۰۷	۳-۳-۱: کارنامه ادبی احمد
۴۰۸	۳-۳-۲: کارنامه ادبی محمد
۴۱۰	۳-۴: عین‌القضات
۴۱۱	۳-۴-۱: طبقه‌بندی نگره‌های ادبی
۴۱۲	۳-۴-۲: نگره‌های ادبی
۴۱۲	۳-۴-۲-۱: قلمرو و حقیقت تأویل
۴۱۳	الف: از اتصال به انفصال
۴۱۵	ب: از ظاهر به باطن (مشترب و متشابه)
۴۱۷	ج: در باطن معنا
۴۱۹	۳-۴-۲-۲: شعر و آئینه
۴۲۱	۳-۴-۳: در جدال با خاموشی نوشتار
۴۲۲	۳-۴-۴: بی‌خویش‌نویسی
۴۲۵	۴- تذکرها
۴۲۵	۴-۱: درآمد - نقد و تحلیل تذکرها
۴۲۹	۴-۲: تذکره لباب‌الالباب عوفی
۴۳۰	۴-۲-۱: ساختار کتاب